

خبر

پزشکیان به نیویورک می رود

مسعود پزشکیان، رئیس جمهور در روزهای آتی به منظور شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل متحد عازم نیویورک می شود.

رئیس جمهوری همچنین با سخنرانی در مجمع عمومی و اعلام مواضع جمهوری اسلامی ایران درباره مسائل جهانی، به ویژه جنگ آمریکا و رژیم اسرائیل علیه ایران، با سران برخی کشورها دیدار و رایزنی خواهد داشت.

این درحالی است که وزارت امور خارجه آمریکا روز پنجشنبه ۲۶ شهریور (۱۷ سپتامبر) اعلام کرد که هیأت اصلی جمهوری اسلامی ایران می تواند در مجمع عمومی سازمان ملل شرکت کند اما مجوز و ویزای صادرشده برای مقامات ایرانی بلافاصله با مجموعه‌ای از محدودیت‌ها همراه شده است؛ از جمله ممنوعیت تردد آزاد در نیویورک و خرید از فروشگاه‌های عمده‌فروشی در این کشور.

شرکت در مجمع عمومی: حق قانونی ایران
اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت امور خارجه، در توضیح ضرورت حضور هیأت ایرانی در نیویورک، با وجود کارشکنی‌های صورت گرفته، گفت: «حضور در نیویورک برای نمایندگان ایران مطلقاً هیچ جذباتی ندارد، اما آنجا سنگری است که نباید رها شود و در ثانی شرکت جمهوری اسلامی ایران در نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد یک حق قانونی است و کسی در این زمینه به ما لطفی نکرده است؛ چرا که ایران یکی از ۵۰ کشور مؤسس سازمان ملل متحد محسوب می شود.»

سخنگوی دستگاه دیپلماسی با اشاره به تحولات و درگیری‌های ماه‌های اخیر علیه کشورمان افزود: «وظیفه داریم در مهم‌ترین رویداد بین‌المللی حاضر شویم تا به‌عنوان نمایندگان این ملت، حقانیت مردم ایران را به گوش جهانیان برسانیم.»

وی ادامه داد: «این در شرایطی است که طرف مقابل از تمام ابزارها برای ممانعت از حضور هیأت ایرانی استفاده کرد؛ از اظهارنظرهای سخیف و تبلیغات رسانه‌ای گرفته تا سوءاستفاده از تهددات خود به‌عنوان دولت میزبان از طریق ایجاد تأخیر در صدور روادید یا خودداری از صدور ویزا برای اعضای هیأت.»
بقایی با تأکید برعزم ایران برای حضور در این نشست تصریح کرد: «این دست کارشکنی‌ها و تبلیغات منفی هرگز باعث نخواهد شد که ما از حق مشروع خود برای حضور در این نشست و بیان مواضع مقتدرانه جمهوری اسلامی ایران و ملت بزرگ ایران عقب‌نشینی کنیم.»
وظیفه داریم با آمادگی کامل در این رویداد جهانی شرکت کرده و مواضع اصولی کشور را با صراحت تبیین کنیم.»

دبیر شورای عالی امنیت ملی خطوط جدید مذاکراتی کشور را تشریح کرد

۷ شرط ایران برای آغاز مذاکره

گزارش

کند و به همین دلیل تغییراتی را همزمان در میدان جنگ، مذاکرات و نحوه مواجهه با تحریم‌های اقتصادی آغاز کرده است؛ بنابراین از منظر این روایت، شروط اعلام‌شده را باید بخشی از بازتنظیم محاسبات ایران پس از فروپاشی عملی تفاهمنامه اسلام‌آباد تلقی کرد.

در همین چارچوب، دبیر شورای عالی امنیت ملی برخی از محورهای شروط را نیزاز جمله دبیر شورای عالی امنیت ملی با اعلام اینکه «۷ شرط ایران برای آغاز هر مذاکره‌ای به دولت آمریکا اعلام شده است» از تغییر چارچوبی خبر داد که تهران برای ورود دوباره به روند دیپلماتیک در نظرگرفته است؛ تغییری که اهمیت آن بیش از تعداد شروط اعلام‌شده به تقاهم قبی» به «ایجاد مقدمات جدید برای هرگونه مذاکره» نهفته است .

رضایی در شبکه ایکس تأکید کرد که پیام تهران روشن و بدون ابهام است و اگر واشنگتن می‌خواهد از وضعیتی که به تعبیر او خود ایجاد کرده خارج شود، «راهی جز پذیرش حقوق و شروط ایران» ندارد؛ موضعی که یک روز پیش از آن نیز در گفت‌وگو با شبکه الجزیره با جزئیات بیشتری تشریح شده بود

و نشان می‌داد شروط جدید، در نگاه تهران بخشی از ترتیبات لازم برای تغییر وضعیت موجود و عبور از شرایط جنگی است .

رضایی در توضیح چرایی طرح این شروط گفته بود که پس از خروج آمریکا از تفاهمنامه اسلام‌آباد، تهران به این جمع‌بندی رسیده است که سیاست‌ها، راهبردها و روش‌های خود در قبال آمریکا با الگوهای جدید منطق

از تعهدات متقابل و مرحله‌بندی‌شده استوار بود و متن آن پس از انتشار عمومی نشان داد که دو طرف برای مجموعه‌ای از اقدامات متقابل چارچوبی مشخص طراحی کرده بودند. با این حال، این موضع به‌تنباهی به معنای آن نیست که تهران اصل تفاهمنامه اسلام‌آباد را برای همیشه کنار گذاشته است؛ زیرا در مواضع جدید مقام‌های کشور همچنان برخی از مفاد این تفاهمنامه مبنای شروط جدید تهران به شمار می‌آید.

بر این اساس، می‌توان گفت پیام جدید تهران تلاشی برای بازتعریف قواعد ورود به مذاکره است که در آن ایران می‌خواهد مذاکره پس از مجموعه‌ای از اقدامات اولیه اعلام‌آغاز

شود، نه اینکه مذاکره خود وسیله‌ای برای وعده گرفتن درباره این اقدامات در آینده باشد. همین جابه‌جایی، معنای سیاسی اعلام «هفت شرط» را روشن‌تر می‌کند. به این ترتیب که تهران می‌کوشد نقطه آغاز گفت‌وگو را از وضعیت مورد اختلاف پس از اسلام‌آباد به وضعیتی منتقل کند که در آن ابتدا بخشی از مطالبات امنیتی و اقتصادی ایران محقق شده و سپس درباره مرحله بعدی توافق

گفت‌وگو شود.

همزمان با تشدید فشارهای سیاسی و تهدیدات نظامی علیه ایران، در داخل ایران نیز نشانه‌هایی از تغییر محاسبات درباره یکی از مهم‌ترین تعهدات حقوقی کشور در حوزه هسته‌ای آشکار شده که این بار با طرح مشخص خروج از معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان پی تی) در مجلس

شورای اسلامی مطرح شده است. در همین چارچوب، طرح سه‌فورتی خروج ایران از «ان پی تی» به هیأت رئیسه مجلس ارائه شد که حسینیعلی حاجی‌دلگانی، نایب‌رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس روز گذشته در جلسه ویناری پارلمان درباره آن گفت با توجه به شرایط خاص کشور، ماندن در «ان پی تی» چیزی جز ضرر برای کشور ندارد و پس از ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت از سوی شورای حکام، مصلحت کشور در خروج از این معاهده است.

اهمیت این اقدام اما زمانی روشن‌تر می‌شود که در کنار اظهارات دبیر شورای عالی امنیت ملی قرار گیرد؛ او یک روز پیش از طرح مجلس در گفت‌وگو با الجزیره اعلام کرده بود که با توجه به دو جنگ اخیر و شرایط موجود، موضوع خروج ایران از «ان پی تی» در داخل کشور در حال بررسی است و اقدامات آمریکا و اسرائیل علیه ایران از نگاه تهران می‌تواند مبنای استناد به مفاد این معاهده برای خروج قرار گیرد.

در همین راستا فوریت سه‌گانه طرح به این معناست که براساس ماده ۱۶۰ آیین‌نامه داخلی مجلس، اصل بر رسیدگی عادی به طرح‌ها و لوایح است اما در شرایط خاص امکان بررسی یک‌فورتی، دوفورتی و سه‌فورتی وجود دارد و طرح سه‌فورتی برای «حالت کاملاً اضطراری و حیاتی و برای مقابله سریع با خسارت حتمی» پیش‌بینی شده است؛ بنابراین انتخاب این قالب، حتی پیش از آنکه نتیجه بررسی مجلس مشخص شود، نشان‌دهنده آن است که پیشنهاددهندگان می‌کوشند موضوع «ان پی تی» را در چارچوب یک وضعیت فوق‌العاده تعریف کنند. به این ترتیب، نقطه مهم تحولات اخیر ورود رسمی این گزینه به محاسبات سیاست‌گذاری ایران است که اگرچه هنوز با تصمیم نهایی برای خروج فاصله دارد اما نشان می‌دهد تداوم فشار بر پرونده هسته‌ای، همزمان با تهدید نظامی می‌تواند دامنه پاسخ‌های مورد بررسی تهران را به بازنگری در برخی تعهدات بین‌المللی کشور بکشاند.

از سوی قرارگاه خاتم الانبیا صادر شد

هشدار صریح به ماجراجویی احتمالی آمریکا

سطح هشدارهای امنیتی و نظامی تهران در برابر احتمال تشدید تحرکات آمریکا و اسرائیل در منطقه همزمان با افزایش نشانه‌های نگرانی دربارہ گسترش دوباره درگیری وارد مرحله‌ای صریح‌تر شده است؛ به‌گونه‌ای که قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا در تازه‌ترین موضع خود، این بار نه فقط آمریکا بلکه کشورهای منطقه را نیز مخاطب قرار داده و هرگونه اقدام جدید علیه ایران را با پاسخی مستقیم و گسترده مواجه دانسته است.

این هشدار در شرایطی صادر شده که قرارگاه خاتم‌الانبیا اعلام کرده بر اساس اطلاعات دریافتی، آمریکا در پی آن است که با همراهی برخی کشورهای منطقه، اقدامات علیه ایران را از سر بگیرد. بر همین اساس، قرارگاه در بخش اصلی هشدار خود اعلام کرد اگر آمریکا علیه ایران خطایی مرتکب شود، تمامی مراکز استقراری و منافع این کشور در منطقه، بدون محدودیت و ملاحظه، هدف حملات مستمر، مؤثر و دردناک قرار خواهد گرفت.

اما بخش دوم این پیام متوجه کشورهای منطقه است؛ جایی که قرارگاه تأکید کرده همراهی کشورهای منطقه با هر اقدام آمریکا علیه ایران از نگاه تهران آنها را در زمره طرف‌های درگیر قرار خواهد داد و در چنین وضعیتی نمی‌توانند انتظار خویش‌ستنداری نیروهای مسلح ایران را داشته باشند.

همزمان، هشدارهای امنیتی صادرشده از سوی سفارتخانه‌های آمریکا در چند کشور منطقه نیزاز افزایش نگرانی واشنگتن نسبت به تبعات احتمالی تشدید تنش حکایت دارد؛ سفارت آمریکا در مسقط برای شهروندان خود هشدار امنیتی فوری صادر کرد و سفارتخانه‌های این کشور در بحرین، اردن، کویت و بغداد نیز درباره احتمال اختلال در سفر و بسته‌شدن حرم هوایی هشدارهایی منتشر کردند. در همین چارچوب، ارزیابی آژانس ایمنی هوانوردی اتحادیه اروپا نیز نشان می‌دهد سطح ریسک در بخش‌هایی از حرم خلیج فارس و دریای عمان همچنان بالا ارزیابی شده و این نهاد نسبت به احتمال فعالیت موشکی و پهپادی و ضرورت آمادگی برای تغییرات کوتاه‌مدت در وضعیت پرواز هشدار داده است.

مجموع این نشانه‌ها، در کنار هشدار صریح قرارگاه خاتم‌الانبیا، تصویری از وضعیتی ارائه می‌کند که در آن تهران می‌کوشد پیش از هرگونه ماجراجویی نظامی احتمالی، هزینه آن را برای آمریکا و شرکای منطقه‌ایش روشن کند که محور آن این گزاره آشکار است که هر اقدام نظامی جدید علیه ایران با پاسخ محدود به نقطه آغاز حمله مواجه نخواهد شد و دامنه منافع آمریکا در منطقه را نیز دربرخواهد گرفت.

مناسبی را طی می‌کند. ما باید بیش از کشورهای دیگر به امنیت منطقه و امنیت کشورهای منطقه توجه داشته باشیم. ما کشوری با تمدنی چند هزار ساله هستیم و جمهوری اسلامی ایران نیز این واقعیت‌ها را به خوبی درک می‌کند. کشورهای بزرگی که وارد این منطقه می‌شوند، در نهایت میهمانانی موقت هستند و حضور آنها چیز ایجاد مشکلات و آسیب برای دیگران، ثمره‌ای نخواهد داشت. البته این آسیب برای ایران می‌تواند در قالب جنگ و درگیری باشد، اما برای کشورهای عربی منطقه نیز پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به همراه خواهد داشت. کشورهای عربی نمی‌توانند به‌طور دائمی بر این مبنا حرکت کنند.

۴۷ سال حضور جمهوری اسلامی ایران نشان داده است که با این اقدامات تصفی نمی‌شود و از بین نمی‌رود. بنابراین اگر تحلیل‌درستی از وقایع و واقعیت‌ها با وجود منطقه وجود داشته باشد، باید به سمت همکاری‌های منطقه‌ای حرکت کرد.

وظیفه دیپلماسی نیزاین است که این واقعیت‌ها را برای کشورهای منطقه تبیین کند. رفت‌وآمد، تماس‌های تلفنی و پیشنهادهای مختلف می‌تواند به ایجاد شرایط مثبت کمک کند. جمهوری اسلامی ایران نیز بارها نشان داده است در این زمینه، طرح‌های منطقی برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشورهای منطقه دارد و این حسن نیت باید برای همه کشورها روشن شده است. با این حال، این تصمیم‌ها باید به دور از فشارها و وعده‌های خارجی اتخاذ و دنبال شود.

زیادی روشن شده است و به نظر می‌رسد در ماه‌های آینده نیز این موضوع شفاف‌تر خواهد شد که نیاز به امنیت متکی بر کشورهای منطقه و بدون دخالت خارجی، بیش از گذشته احساس می‌شود.

آیا می‌توان گفت یکی از پیامدهای جنگ اخیر، حرکت منطقه به سمت شکل‌گیری یک نظم جدید است؟
نظمی که ممکن است برخی کشورهای منطقه از جمله عربستان در آن ناچار به انتخاب مسیره‌ای جدیدی شوند؟

نظم قدیم بر این مبنا استوار بود که هر اراده‌ای که آمریکایی‌ها در منطقه، چه درباره حاکمیت‌ها، چه جغرافیا و چه منازعات داشته باشند، محقق خواهد شد. کشورهای عربی خلیج فارس نیز بر همین مبنا به آمریکا اعتماد کرده و در این مسیر حرکت می‌کردند. جمهوری اسلامی ایران بارها مخالفت خود را با این رویکرد اعلام کرده است. این سازه‌ای که برخی کشورهای منطقه تصور می‌کردند می‌توان بر مبنای تکیه بر آمریکا، امنیت منطقه را بران بیاورد. در جریان اشغال افغانستان و عراق، خروج آمریکا از افغانستان، کاهش حضور این کشور در عراق، جنگی که پس از هفتم اکتبر آغاز شد، جنگ ۱۲ روزه و به‌طور کامل‌تر در جنگ ۴۰ روزه، دچار تخریب شده است. در واقع، آن سازه‌ای که برخی کشورهای منطقه می‌خواستند به آن اطمینان کرده و امنیت منطقه‌ای خود را بر مبنای آن بنا کنند، تا حد زیادی از بین رفته است. متأسفانه برخی کشورهای عربی خلیج فارس نگاه دوراندیشانه‌ای به این موضوع نداشتند و به این امید که ورود

مجتبی امانی، دیپلمات پیشین در گفت‌وگو با «ایران» از ضرورت بازنگری در الگوهای امنیتی منطقه می‌گوید

سازه امنیتی متکی بر آمریکا فرو ریخته است

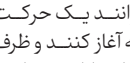
گفت و گو

فاطمه غریبی / گروه دیپلماسی - تحولات پرشتاب ماه‌های اخیر در منطقه، از جنگ ایران و آمریکا و وضعیت تنگه هرمز تا تقابل عربستان و انصارالله یمن، یار دیگر آینده ترتیبات امنیتی منطقه را در کانون توجه قرار داده است. در شرایطی که حضور و نقش آفرینی قدرت‌های فرامنطقه‌ای طی دهه‌های گذشته یکی از مؤلفه‌های اصلی معادلات امنیتی خلیج‌فارس بوده، تحولات اخیر پرسش‌های تازه‌ای درباره کارآمدی این الگو و امکان حرکت به سمت ترتیبات امنیتی درون منطقه‌ای ایجاد کرده است. مجتبی امانی، سفیر پیشین ایران در لبنان، در گفت‌وگو با «ایران» با بررسی تحولات اخیر منطقه می‌گوید: «تجربه سال‌های اخیر نشان داده است که اتکای کشورهای منطقه به حمایت امنیتی آمریکا نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای بلندمدت آنها باشد و آینده امنیت منطقه باید بر همکاری کشورهای منطقه و بدون وابستگی به مداخلات خارجی استوار شود.» امانی همچنین با اشاره به تلاش‌های دیپلماتیک ایران، بر ضرورت تداوم رایزنی‌های منطقه‌ای و تبیین رویکرد ایران برای ایجاد سازوکارهای مشترک امنیتی تأکید می‌کند.

وضعیت تقابل کنونی در پی انسداد تنگه هرمز و شکل‌گیری محاصره دریایی از سوی آمریکا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا راهی برای شکستن این بن‌بست و تغییر مسیر تحولات وجود دارد؟

اینکه بخواهیم از موازنه کنونی خارج شویم، گزاره‌ای است که به نظر می‌رسد باید درباره آن با تأمل بیشتر صحبت کرد. در شرایط فعلی، آمریکا و اسرائیل نیز در این موازنه متحمل خسارت‌هایی شده‌اند و وضعیت موجود لزوماً به معنای تهدید ایران یا قرار گرفتن موازنه به زیان ایران نیست. با این حال، در دوره‌ای که پس از امضای یادداشت تفاهم اسلام‌آباد شاهد آن هستیم، آمریکایی‌ها از یک سوبه دنبال برقراری عبور و مرور عادی از تنگه هرمز هستند تا منافع اقتصادی خود را تأمین کنند و منافع از آن شوند

اینکه هرمز هستند یا گاهش رفت‌وآمد در این تنگه، آثار منفی بر اقتصاد آمریکا و اقتصاد جهانی داشته باشد و از سوی دیگر، جمهوری اسلامی ایران نیز بارها، از جمله در دهه‌های گذشته، اعلام کرده بود که اگر عبور نفت ایران از تنگه هرمز صادرات نفت کشور با مشکل مواجه شود،

روابط امنیتی

منطقه باید بر

همکاری‌های

درون منطقه‌ای

استوار باشد،

نه بر پیمانکاری

و اجرای

پروژه‌های

خارجی؛

وعده‌هایی

که معمولاً

قدرت‌های

خارجی

برای حفظ

سیطره خود و

تأمین منافع

اقتصادی‌شان

استفاده

می‌کنند

